

Finansdepartementet
Akersgt 40
PB 8008 Dep.0030 Oslo

27.07.2020

Høringsuttalelse ad 19/2280-8 Forslag om merverdiavgiftsplikt på alternativ behandling, og kosmetisk kirurgi og kosmetisk behandling

NAFKAM takker for muligheten til å uttale oss i nevnte sak. Vi er av helsemyndighetene tillagt det nasjonale ansvaret for forskning på og opplysning til befolkningen om alternativ behandling. Formålet med vår virksomhet er å bidra til kunnskapsbaserte valg for egen helse, og å styrke pasientsikkerheten.

Vårt fagområde er begrenset til tilbud og tjenester som favnes av [Lov om alternativ behandling av sykdom mv.](#) Ut fra denne, samt behandlingbegrepet utdypet i [Ot.prp. nr. 27 \(2002-2003\)](#) avgrenser vi derfor vår uttalelse til å handle kun om forholdene rundt MVA-plikt på alternativ behandling.

I 2018 oppsøkte nesten hver fjerde voksne nordmann (23%) alternativ behandler minst én gang, og i snitt utgjorde kostnadene deres til slik pasientstyrt behandling vel NOK 3000.

Vi oppfatter forslaget til å bestå av to punkter:

1. Bortfall av MVA-fritaket som vel halvparten av dagens i alt 8.000 organiserte alternative behandlere oppnår gjennom å stå i [Utøverregisteret](#).
2. Bortfall av MVA-fritaket for alternativ behandling, når den gis av autorisert helsepersonell som evt ikke står oppført i Utøverregisteret.

Ad punkt 1:

NAFKAM deler departementets syn på nøytralitet som generelt prinsipp i og for merverdiavgiftslovgivningen. MVA-fritaket for registrerte utøvere, mens ikke-registrerte har MVA-plikt bør etter vårt syn likevel *ikke* forstås ut fra dette prinsippet:

Dette MVA-fritaket, den beskyttede tittelen samt oppføringen i det offentlige, søkbare registeret som [Registerordningen](#) medfører, må anses som incitament fra det offentlige for å styrke pasientsikkerheten og forbrukervernet blant de som oppsøker legale alternative behandlingstilbud utenfor helsetjenesten, samt for å stimulere bransjen til økt seriøsitet, profesjonalitet, kvalitet og ordnede forretningsforhold.

Forslaget kan nok isolert sett senke forekomsten av eventuelle useriøse aktører i dette registeret, men det vil samtidig påvirke de som ordningen er ment for, og medføre utilsiktede, negative konsekvenser for sikkerheten til norske pasienter:

MVA-fritaket er trolig enklere å anslå verdien av enn de øvrige incitamentene. Dersom det fjernes, vil det trolig påvirke den totale andelen registrerte utøvere. Pasienter som bruker alternativ behandling vil da i større grad vil motta det fra utøvere som verken behøver gyldig skadeforsikring eller medlemskap i noen utøverorganisasjon. Færre utøvere vil da måtte forholde seg til kompetansekrav, yrkesetiske regler, organer for klagebehandling, risiko for utelukkelse mm. I et slikt scenario vil både pasientsikkerheten og forbrukervernet være lavere enn i dag, og registerordningens formål være svekket. NAFKAM deler helsemyndighetenes ønske om å unngå dette.

Dagens registerordning er imidlertid ikke optimal. NAFKAM mener at den kan og bør endres for å både styrke pasientsikkerheten ytterligere, samt å hindre utnyttelse av dens incitament. Eksempelvis kan kravene til oppføring innskjerpes med at utøvere som ønsker oppføring må dokumentere minstekunnskaper innen skolemedisinske fag.

Ad punkt 2:

NAFKAM deler departementets syn på at det ikke bør oppstå avgiftsplikt når helsepersonell yter alternativ behandling som inngår en «integrrert og sammenhengende» del av helsehjelp fra det offentlige. Dette reflekterer og følger gjeldende regulering av det offentliges erstatningsansvar ved helsepersonells ytelse av alternativ behandling i [Lov om erstatning ved pasientskader mv \(pasientskadeloven\)](#).

Oppsummering

Oppsummert er vår tilbakemelding at finansmyndighetene bør være klar over at fjerning av MVA-fritaket etter all sannsynlighet vil ha utilsiktede, negative konsekvenser for sikkerheten til norske pasienter som bruker alternativ behandling, og svekke formålet med Registerordningen.

Ordningen kan og bør derimot utvikles for å både styrke pasientsikkerheten ytterligere og for å hindre eventuelle useriøse aktører i å misbruke dens incitament. NAFKAM råder derfor til en bred gjennomgang av hele Registerordningen.

Tromsø, 27.07.2020

Miek Jong

Professor og Leder NAFKAM

Ola Lillenes

Informasjonssjef NAFKAM